

פרשת וזיי שרה תשפ"ו

ואַברָהָם זָקֵן בָּא בַּיָּמִים (כד, א)

ביארו בספ"ק כי אברהם - בזקנותו - בא עם מלוא ימיו. לא היה יום שחלף בחוסר מעש, לא היה זמן שלא נוצל נכון. כשהביט לאחור על ימיו ושנותיו - גילה כי כל ימיו במלואם עמו, כל רגע במהלך ימיו יצר משהו, רומם אותו, קידם אותו. כל רגע הפיק תועלת רצויה ונוצל כהלכה.

השאירה המשותפת לכל ברואי תבל, היא להספיק עוד משימה, להכניס עוד מטלה, להצליח לעשות עוד משהו. כולם מאוחדים ברצון ובשאפה להספיק עוד משהו שעדיין לא הגיעו אליו, אך בדרך כלל, תקוותם נופלת על משפט אחד: 'אין לי זמן!'. משפט אחד, שלוש מילים בלבד, המכיל את הסיבה או התירוץ הנצחי לחוסר ההספק, לאי ההצלחה לבצע את השאפה הנסכפת. אנו יכולים לשמוע אנשים אומרים "הייתי מוסיף שיעור, אך אין לי זמן", או - "הייתי מתקשר להורי יותר, אך אין לי זמן", "הייתי מוסיף לימוד הלכה על לימוד הגמרא", - אבל כמה צפוי - "אין לי זמן!". אולם הבשורה היא, שלמרות שכך זה נראה, זה לא בהכרח נכון. והמעשה דלהלן ימחיש זאת.

אוניה קטנה ועמוסה, עגנה עם שחר בחופי ארצות הברית. מהאוניה מיהרו לרדת הנוסעים המרובים, שרידי חרב ואודים מוצלים מגיא ההריגה באירופה הבוערת. הם נמלטו לאמריקה הגדולה, איש איש וצוררו הקטן, אותו הספיק לארוז לפני שברח ונמלט... בין היורדים מהאוניה, נמנה גם נער צעיר, צנום ובודד, שכל משפחתו נותרה מאחור, נעקדה על קידוש השם. רק הוא ניצל והגיע הנה, ושקית קטנה בידו המכילה את כל רכושו בעת הזאת. באין לו מכר וגואל, התגלגל ממקום למקום, עד שנקלע לבית מדרש הומה ששימש כישיבה לבחורים שנמלטו מאירופה. זה המקום בו חשקה נפשו, בו יוכל לעלות ולהתעלות בתורה באין מפריע... מבוקר ועד ליל וגם אל תוך שעות הלילה, לא הפסיק להגות בתורה, ללומדה ולשננה. הוא הפך לבן תורה אמיתי בכל מהותו ויישותו, כאשר כל העולם הזה ממנו והלאה. יש לו את המזווידה הקטנה עם כמה פריטי לבוש, יש לו מזון מהישיבה, ויש לו את הגמרא - והיא העיקר! בתוככי השקית שצרר כשנמלט, הצליח להכניס חולצה אחת, שהיתה למעשה מחצית ממלתחת בגדיו. חולצה אחת הוא לובש, חולצה נוספת מקופלת בשקית. עתה, הצניע את היפה שבהן - לכבוד השבת, ואילו את החולצה השניה - לבש בימי השבוע. כך התנהלה חלוקת החולצות על מי מנוחות, כשיום השבת זוכה לכבוד גדול - חולצה יפה ומכובדת, לעומת חולצת ימי החול המתבלה והולכת... אלא שחלפו הימים, ושתי החולצות הלכו והתבלו. ראשונה בלטה חולצת ימי החול, ומעט אחריה - גם החולצה השבתית. עם הזמן, החולצות הבלויות כבר איבדו את שלמותן, חורים נפערו, תפרים נפרמו, החולצות נראו כמו נפה מחוררת... מה עושים עכשיו? הן לא יעזבו את הגמרא האהובה בשביל חולצה! בהרהור נוסף, עלתה במוחו הברקה, שהעלתה חיך על שפתיו ושימחה את לבו. הוא יכול ללבוש את חליפתו, ואז החורים לא יהיו ניכרים! וממחשבה למעשה, מיהר ולבש את מעילו העליון, וכבר לא נראו החורים שבחולצה... אלא שהפתרון הזה טוב וראוי לבית המדרש, בו בחורים רבים לבשו חליפות, אך בחדר האוכל בישיבתו, כשכל הבחורים לבושים בחולצות בלבד, איך יוכל לרדת לחדר האוכל בחליפה ולהרגיש כה שונה ומוזר מכולם? שב הנער וחשב, ובמוחו עלתה הברקה נוספת, העולה על קודמתה. 'הן אחרי עת התפילה, משתהים הבחורים ומתעכבים בבית המדרש עוד כמה דקות. בזמן הזה חדר האוכל ריק ושומם, וניתן לאכול בו כשאיש אינו רואה כי אני לבוש במעיל העליון. זה הפתרון!'. למחרת, רגע אחרי הקדיש שאחרי 'עלינו לשבח', נמלט מידוענו הבחור אל חדר האוכל, אכל בזריזות, בירך, ועלה לבית המדרש כשחבריו החלו יורדים. כך הצליח לאכול כשהוא לבוש במעיל העליון, ורבע שעה לפני תחילת הסדר - כבר היה בבית המדרש, אחרי ארוחת הבוקר, בעוד חבריו סועדים עדיין פת שחרית. יש לו עכשיו רבע שעה פנויה, עד שיבוא החברותא, עד שהסדר יתחיל. כמה זמן? רבע שעה! 'זה זמן יקר, אי אפשר לתת לו לחלוף בחוסר מעש', פסק לעצמו, ובנה סדר לימוד ייחודי. ברבע השעה הזו ילמד מדי יום מסכת נוספת, אשר אינה נלמדת בישיבה. הוא ניצל את רבע השעה הזו לצורך נעלה - להספיק לימוד נוסף בסדר יומו. עיניו נחו על הגמרא מסכת זבחים הסמוכה, והוא החל ללמוד בה. מדי יום, רק רבע שעה. החל בגמרא, המשיך למפרשים, חזר ושיקן סיים מסכת זו, ועבר ללמוד מסכת מנחות. גם כאן, לא הרבה זמן, סדר יומו קפדני להפליא. רק את רבע השעה שהוא חוסך כתוצאה מהמהירות והחיפזון בארוחת הבוקר, רק את הזמן הזה הוא מקדיש ללימוד המסכת הנוספת: רבע שעה! חלפו כמה שנים. מידוענו הנער לומד בישיבה, עולה ומתעלה בתורה

ויראת שמים. את רבע השעה הוא מנצל, קונה את המסכתות הללו ישר והפוך, בקי בהן בעל פה. זה בא לו די בקלות, כך הכל: רבע שעה! חלפו עוד כמה שנים. הנער נישא, הקים בית, בנה משפחה לתפארת. שלח ידו במסחר, וראה ברכה בעמלו. הוא התפרסם בידע התורני הנפלא שיש לו וגם בעושרו המופלג, זכה ל"תורה וגדולה במקום אחד". לימים, נלקח האיש לבית עולמו, ובניו האבלים פתחו בהתרגשות את הצוואה. השורות הראשונות נראו בעיניהם מזרות, ממש חידה סתומה. לקח להם זמן לעכל, להבין מה אבא רצה להביע... וכך כתב האב: 'בני היקרים! בכספת שלי מצויות שתי חולצות בלויות להחריד, מחוררות מכל עבר. אני מבקש כי תקחו את שתי החולצות הללו, ותתלו אותן במרכז טרקלין הבית, בשעה שיעלו המוני המנחמים לנחמכם על פטירת אביכם. לכל חולצה תצמידו תווית, על אחת תכתבו 'זבחים', ועל חברתה 'מנחות'. וכולם ישאלו לפשר החולצות והתוויות המודבקות עליהן, וזו מטרתן - - - שתספרו להם כי החולצות הללו לימדו אותי מסר יקר לחיים, על חשיבות הזמן. בזכות למדתי לגלות מהי רבע שעה, עד כמה כל דקה וכל רגע, בניצול נכון, יכולים להפוך לכלי רב עוצמה להשגת יעד נוסף, למימוש שאיפה נכספת... בגלל החולצות הבלויות, נותרו לי כמה דקות פנויות ביום. הייתי יכול לאבד את הזמן הזה על דא ועל הא, ואז הייתי מפסיד קנין נצחי רב ערך. בזכות העובדה ששתי החולצות האלו בלו, והוכרתי למחר בחדר האוכל - הרווחתי רבע שעה ביום! שתי החולצות האלו ישמשו כמזכרת, יעידו כתמורה: רבע שעה זה המון זמן, בכל דקה ניתן להשיג, לקנות, לזכות, לאסוף. לעולם אל תוותרו על רבע שעה, אל תתנו לה לחלוף בחוסר מעש! עד כאן דברי צוואתו שהותירה את בניו המומים. החולצות נתלו לראווה בסלון הבית, וכל המנחמים שאלו לפשרן, וקיבלו את התשובה המסעירה בפרוטרוט. וכבר בצאתם מבית האבל, החלו לפשפש בסדר יומם, למצוא את רבע השעה האבודה, ולמלא אותה בתוכן מועיל ונצחי. הסיפור במלואו, הופיע בגיליון 'מאורות הדף היומי', מעדות הרה"ג רבי **דוד הלל שליט"א**, מראשי ישיבת 'ברכת אפרים' על אמיתות הסיפור. כדאי מאוד להפנים את המסר שמעשה זה נושא עבורנו: נחפש את הדקות האבודות, את הזמן הבורח בין האצבעות בחוסר תשומת לב, ניתן לו משמעות, ונעניק לו תוכן.

וּלְקַחֲזֹת אֵשָׁה לְבָנִי לְיִצְחָק (כד, ד)

סיפר הגאון רבי **בן ציון פלמן** זצ"ל: "בת ישראל נכנסה למרן החזו"א ותינתה את מר גורלה כי היא נפגשת עם הרבה בחורים, ואין מי שרוצה אותה. כולם מסרבים לה והיא מאוד נעלבת. "וכי אני כל כך גרועה, כזאת 'כלומניקית' שאף אחד לא רוצה בי?"! מרן החזו"א ענה לה בשקט, בשלווה וברוגע: "תראי, אני רוצה להסביר לך משהו, ותעני לי בכנות. אם לדוגמא, אני מעוניין לשלוח מכתב למשפחת פרידמן מרחוב רבי עקיבא 2, ואני אתן לך את המכתב כדי להעבירו לאותה משפחה. תלכי, ותגיעי לבניין מספר 2 שהוא בן 4 קומות, בכל קומה 3 דיירים, ואין תיבות דואר, ואין שם מתנוסס על הדלתות. אתם לא יודעים היכן בבניין מתגוררים משפחת פרידמן. מה אתם עושים?" - שאל אותה מרן החזו"א. היא שתקה. אמר לה מרן החזו"א: "אני רוצה לדעת מה את עושה!". היא ענתה בהיסוס: "אדפוק בדלת הראשונה, ואשאל האם זה פרידמן כאן". המשיך מרן החזו"א: "ואם הם יאמרו 'כאן זה לא פרידמן'? אתם תשאלו: 'האם והיכן בבניין מתגוררת משפחה בשם פרידמן?', והם יאמרו: 'הם מתגוררים אכן בקומה הרביעית בדירה האחרונה - דירה מספר 12'. כך זה יהיה. נשאלת השאלה, כאשר אתם שומעים מהשכן מהקומה הראשונה, שזה לא משפחת פרידמן אלא משפחת איצקוביץ, מדוע שלא תצעקו עליו בכאב ובזעם: 'מדוע זה לא פרידמן כאן, מה החוצפה הזו? וכי נורמלי לצעוק כך? ודאי שלא. מה יש לצעוק, הרי פרידמן מתגוררים למעלה, מה יש לכעוס ועל מי יש לכעוס, כאן איצקוביץ ושם למעלה פרידמן, תעלו עד קומה רביעית ותפגשו את פרידמן... מה יש לצעוק?!". וכאן הגביה מרן חזון איש את קולו: "תדעו לכם, שברגע שאת שומעת שמישהו אמר לך 'לא' על השידוך, משמעות הדבר שזה לא השידוך שלך. את, לדוגמא, צריכה להתחתן עם אחד שקוראים לו פרידמן. וכאשר את נפגשת עם איצקוביץ, והוא אומר 'לא', וכי יש לך מה לצעוק, לכאוב, להתאכזב, מדוע אתה לא פרידמן? הוא הרי איצקוביץ, אינו החתן שלך. ברגע שיגיע פרידמן השידוך יבוא לכלל גמר בשעה טובה. ברגע שהשידוך שלך יבוא, זה ירוץ". ובאמת כך היה... ושמעתי את הדברים מפי בעלת המעשה".

[מתוך מוסף 'יד נאמן']

ואמרה שתה וגם זמליך אשקה (כד, י)

אליעזר עבד אברהם בוחן את רבקה במידת החדס. ביקש לדעת האם היא עושה חסד בתור 'מצוה' או עושה חסד גם בתור 'מידה טובה'. המקיים מצוות חסד, עושה רק מה שביקשוהו, אבל כשהחסד נובע ממידות טובות, מהרצון להיטיב לזולת, אזי - 'שתה וגם זמליך אשקה'. ועל אחת כמה וכמה כשהחסד לשני מצריך כוחות נפש של ויתור, הרי ודאי שנתניה כזו מגלה על מהותו של הנותן, וכמה ראוי הוא לכל הברכות המובטחות לזרעו של אברהם. הסיפור דלהלן ימחיש לנו את הדברים ויתן לנו קצת מושגים במידות טובות, ועד כמה אדם לא מפסיד ממעשה טוב, מוויתור, ומנתניה מתוך פרגון ועין טובה.

מספר בעל המעשה: "שלימי ואני היינו חברים טובים. למדנו יחד בישיבה וכולל, ולאחר מכן כשמשפחותינו גדלו, מצאנו את עצמנו נאלצים בלית ברירה לעבוד למחייתנו. לאחר תקופת הסתגלות קצרה אך מפרכת, הפכנו למנהלי חשבונות זוטרים בחברה גדולה. כפי שעשינו הכל יחד, התקדמנו גם בחברה יחד. עבדנו כצמד, ולאחר שמשכנו את תשומת לב ההנהלה הבכירה, קודמנו עם השנים בסולם הדרגות, כשהנסיון שצברנו עשה את שלו, והפך אותנו לראוי חשבון מקצועיים. והנה הגיע מנהל המחלקה שלנו - זה שקיבל אותנו לעבודה וקידם אותנו לאורך השנים - לגיל פנסיה. אז החל המתח מכרסם בלב שנינו. ברור היה כי אחד משנינו יקבל את התפקיד במקומו. וכיון שיש רק מנהל מחלקה אחד, ברור היה כי מי שלא יקודם יישאר לעבוד תחת חבירו. שנינו ידענו את הנתון הזה, וכמונו המחלקה כולה, שהתלחשה מאחורי גבינו ללא הרף, ממתנים לראות כיצד יפול דבר. היו בין העובדים ששיערו כי המפסיד ירוש מהמפעל. אחרים ראו לנגד עיניהם מריבת ענק, ועוד תרחישים שונים ומשונים.

לילה אחד לאחר שהתהפכתי על משכבי מצד לצד, הגעתי להחלטה. בבוקר סיפרתי עליה לרעייתי שהסכימה איתי בהתלהבות. מאוחר יותר באותו בוקר, קבעתי פגישה עם המנכ"ל. הוא שיער שאני מעוניין לשוחח אתו על התפקיד, ולכן הקדים ואמר כי עוד לא התפנה לחשוב על כך. הוא הוסיף ואמר, כי הוא מתאר לעצמו שהייתי מעוניין להוכיח עד כמה אני ראוי ומוכשר לתפקיד, אך הוא מעדיף לעשות זאת בראיונות הרשמיים שיערך בקרב. "הרשה לי להפתיע אותך" - אמרתי לו. הוא תלה בי עיניים סקרניות - "לא באתי לדבר על התאמת התפקיד, אלא כדי לספר לך עד כמה שלימי הוא זה שמתאים...". עיניו התרחבו מהפתעה. הוספתי להסביר כי כמי שמכיר את שלימי קרוב לעשרים שנה, אני יודע עד כמה הוא מתאים לתפקיד. "לאן אתה חותר?" שאל אותי בסופו של דבר, "אתה מבין שמדובר בקידום משמעותי, במשכורת כפולה כמעט, בהצטרפות לדיקטוריון הבכיר של החברה, ועוד ועוד אופציות של קידום. למה אתה מוותר על הקידום של עצמך?" - ביקש לדעת. עניתי את האמת לאמיתה. "אני מכיר את שלימי הרבה שנים. אם הוא יקודם על פני תהיה לי אפשרות להתמודד עם המצב. אך שלימי לעומתי יתקשה להכיל את הדבר". הסברתי למנכ"ל כי הקידום אמנם חשוב לי מאד, אבל בחישוב של רווח מול הפסד, אני מעדיף את הידידות רבת השנים עם שלימי, במקום הפירוד.

לשמחתי הצלחתי לשכנע אותו בדבריי, והוא הודיע לי כי בימים הקרובים ימנה את שלימי לתפקיד. הוספתי וביקשתי ממנו שלא יגלה את פרטי השיחה שבנינו לאיש, וישמור אותה לעצמו בלבד. חלפו מספר ימים, ובוקר אחד נכנס המנכ"ל מלווה בשלימי, והכל התבשרו רשמית על מינוי החדש. מטבע הדברים הופנו אלי כל העיניים, וכולם התפלאו לראות את השמחה שלי בשמחתו של שלימי. אף אחד כמובן לא שיער שהייתי בסוד העיניים מזה כמה ימים, וכי למעשה ידעתי על מינוי של שלימי עוד לפניו... יותר מכולם התרגש שלימי מתגובתי. הוא חשש מאד מפני התוצאות, אך כשראה עד כמה אני שמח בשמחתו מכל הלב, נרגע ונכנס לתפקידו ברגל ימין. חלפו שנתים שהיו לא קלות עבורי. כתוצאה מכניסותו של שלימי לתפקיד, הסיקו כולם כי הוא טוב ממני, ושקידומו נבע ממעמדו המקצועי הגבוה, כך שהמעמד שלי בתוך המחלקה נפגע. בנוסף לזה היו לי צביטות קנאה קלות, בכל פעם שהייתי רואה את שלימי יוצא לשיבות הדיקטוריון הבכיר של החברה. אך תמיד התחזקתי בתוך תוכי כי מוויתור לא מפסידים... ואז... הגיע המשבר הכלכלי הגדול. הוא אמנם נגע בעיקר בארה"ב, אבל החברה שלנו שרוב העסקים שלה התנהלו מול חברות אמריקאיות, היתה חשופה מאד למשבר ומצבה הורע. הדברים הגיעו לידי כך, שבהנהלה הבכירה חשבו לא פעם ולא פעמיים, להכריז על פשיטת רגל ולשלוח את כל העובדים הביתה. היו אלו דיונים סודיים, ששלימי מתוקף תפקידו נחשף אליהם ואני לא. וכך בעוד ששנתנו נדדה מעיניו בלילות, אני - כמו שאר עובדי החברה - נשאיתי רגוע. באותה תקופה הגיעה אל ההנהלה הבכירה הצעה מעניינת. לאוזניה של אחת החברות הגדולות בתחום בו עסקנו, ושלמעשה התחרתה בנו כל השנים, התגנבו שמועות על מצבה העגום של החברה שלנו, והיא ראתה כאן הזדמנות פז. היא הציעה להנהלה הבכירה לרכוש את החברה על ראשה כרעיה וקרבה, לכסות את כל החובות וההתחייבויות, ולמעשה לחלץ אותה מהבוץ אליו שקעה. על פניו היה מדובר בהצעה קוסמת. בוודאי כשמדובר במאות העובדים שאחת היא להם שמקום

עבודתם יישמר, בין אם הם עובדים של חברה מקומית עצמאית, או בשלוחה של חברה עולמית. אלא שמה שנראה טוב ויפה, לא היה נראה כך להנהלה הבכירה ובפרט למייסדי החברה. הם אמנם היו אמורים לקבל סכומים דמיוניים עבור החברה, אך כאשר מדובר במייסד החברה ובמשפחתו, נכנסים למערכ השיקולים העסקיים הקרים, גם הרבה שיקולים אמוציונליים. כך התחבטה ההנהלה הבכירה במשך שלושה חודשים, כשהם עושים כל מאמץ, ומנסים לשמור על החברה באופן עצמאי בכל דרך. אך כשקווי האשראי נסגרו, ולא היו אמצעים לשלם משכורות למאות העובדים, לא נותרה כל ברירה, והחברה פנתה לחברה העולמית, והודיעה על הסכמתה לקבל את ההצעה. אלא שעכשיו הוצע לחברה מחיר נמוך בהרבה, ותנאי נוסף - הדיקטוריון כולו יוחלף באנשי החברה העולמית. בחברה ניסו לשפר את ההצעה באופנים שונים, אך ברירות רבות לא היו בידם. אם לא היו משולמות משכורות לעובדים, היה הופך מצב החברה שנשמר עד כה בסוד גמור, לנחלת הכלל, והחברה היתה הופכת חסרת כל ערך. כך נחתם החוזה. מייסדי החברה קיבלו סכום עתק, והדיקטוריון כולו הוצא לפנסיה נדיבה, אך בכל זאת רק פנסיה... ביום שאחרי החתימה, נסגרה החברה לכמה ימים לארגון מחודש. אנשי החברה העולמית היו צריכים לערוך חפיפה עם קודמיהם בתפקיד, ולהכיר את עובדיהם החדשים. עד מהרה התברר להם, שלא יהיה מנוס מלמנות אחד מאנשי המפעל לתפקיד ניהולי בכיר, הן כדי לקבל את אמוןם של העובדים, והן כדי לוודא שהכל אכן מתפקד כהלכה. ישבו ובדקו מי הוא העובד הבכיר ביותר שניתן להעמיד בראש החברה, וההצעה הגיעה אליי. שלימי וכל חברי הדיקטוריון הבכיר הוצאו זה מכבר לפנסיה, ואני נותרתי הבכיר ביותר בין עובדי המפעל. אם כן - העובדה שלא קודמתי בזמנו לראשות המחלקה, הביאה אותי כעת לראשות המפעל כולו. שבוע לאחר מכן, ערכתי סעודת הודיה לחוג המשפחה המצומצם. אף אחד מלבד רעייתי לא ידע את הסיפור לאשורו, ויתכן שגם לא הייתי טורח לשתף אותם, לולא המסר החשוב שהיה לי למסור להם: 'מוויתור לא מפסידים... ושלימי - שמח כעת בשמחתי בדיוק כפי שאני שמחתי בשמחתו, וכך גם החברותא שלנו עדיין נמשכת. אך הוא הצליח לחדש ימיו כקדם, ולנצל את האופציה שזימנה ההשגחה העליונה לפתחו - היציאה לפנסיה מוקדמת, וחזר לחבש את ספסלי הכולל מבוקר עד ערב.

[מתוך 'האמתי ואדברה']
ראש הישיבה מרן **הגראי"ל שטיינמן** זצ"ל היה רגיל לספר: כאשר עזב הגאון רבי **איצ"ל מפוניבז'** זצ"ל את ישיבת סלבודקה, תר ה'סבא מסלבודקה' מרן הגאון רבי **נתן צבי פינקל** זצ"ל, אחר מועמד רם מעלה שיכנס לנעלי הגדולות של רבי איצ"ל, להחליפו פאר בראשות הישיבה. פנה ה'סבא' להגאון רבי **איסר זלמן מלצר** זצ"ל, שאם כי היה צעיר לימים כבר נודע שמו לתהילה בליטא כולה כעילוי ולמדן מופלג, והציע לו לבוא לכהן כראש ישיבתו. רבי איסר זלמן שקל את ההצעה בחיוב, אך חשש שחמותו האלמנה, אשת הנגיד רבי פייבל פראנק זצ"ל, תצטער מכך שיש לו משרה תורנית נכבדה, בעוד חתנה הבכור - הגאון רבי **משה מרדכי אפשטיין** זצ"ל - עדיין לא התעטר בכתר תורה כראוי לו. הציע איפוא רבי איסר זלמן ל'סבא' ששניהם יבואו לשמש כראשי הישיבה, באמרו שאף רבי משה מרדכי ראוי לאיצטלא רמה זו. לאחר דין ודברים נאות ה'סבא' להצעה, ושני הגיסים נסעו לסלבודקה והחלו לכהן בצוותא כראשי הישיבה.

לאחר כמה שנים, נוכח רבי איסר זלמן שדרכי הלימוד שלו ושל רבי משה מרדכי - שונות. בעוד הוא שם דגש יותר על למדנות ועומק העיון, רבי משה מרדכי התמקד יותר על הספקי הלימוד, ונוכח שאין שני המלכים יכולים לשמש בכתר אחד. חיכה רבי איסר זלמן להזדמנות בה יוכל להותיר את הישיבה בראשותו הבלעדית של גיסו. ואכן מיד כאשר הגיעה ההצעה על ידי ה'סבא מסלבודקה' לפתוח סניף של הישיבה ב'סלוצק' עזב רבי איסר זלמן את סלבודקה ועבר לישיבה החדשה, ממנה הסתעפה מאוחר יותר ישיבת לייקווד, שהיגרה בשנות המלחמה לארה"ב. הוסיף מרן הרב שטיינמן זצ"ל: "כיום, עשרות שנים לאחר אותו מעשה, יכולים אנו להיווכח מה הרוויח רבי איסר זלמן מאותו ויתור. אין בית מדרש בו לא הוגים יומם ולילה בחיבורו הגדול 'אבן האזל', ובסלוצק אף זכה לחתנו הגדול, מרן הגאון רבי **אהרן קוטלר** זצ"ל, שהאיר את עולם התורה וקומם את עולם הישיבות בארצות הברית לתחייה". המשיך מרן לומר: "גם מרן ראש הישיבה **הגרא"מ שך** זצ"ל, למד אצל רבי איסר זלמן בסלוצק, ושם נוצר הקשר המיוחד בין השניים, כשרבי איסר זלמן מטפח ומלמד את מי שהפך לימים למנהיג הדור. כל עולם הישיבות שהתרבה וצמח בדורנו, הוא תוצאה של אותו ויתור, לפני שנים כה רבות... נער הייתי וגם זקנתי, ויכול אני לומר בוודאות גמורה, מוויתור לא מפסידים!", קבע הרב שטיינמן בנחרצות.

פעם נכנס אל הרב שטיינמן יהודי בר אוריין ות"ח שמירר בבכי על ביתו המלא בבנות מתבגרות, והישועה רחוקה מלבוא. ראש הישיבה השיבו: "איני נביא ולא בן נביא, אך אחת אדע מה שאמרו חז"ל, שהבטיח הקדוש ברוך-הוא לרחל שיזכור לה את הוויתור הגדול שוויתרה לאחותה, כאשר מסרה לה את הסימנים. הרי לנו מה כוחו הגדול של הוויתור... תתחנכו גם אתם במידת הוויתור והקב"ה יהיה בעזרכם". הלה החליט להתחיל ללמוד ספר מוסר העוסק בתחום זה, ואכן תוך זמן קצר ראו בביתם ישועה גדולה.